

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
ชื่อหลักสูตรการจักสานไม้ไผ่ จำนวน ๖ ชั่วโมง
ด้านอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิจิตร

ความเป็นมา

การจักสานไม้ไผ่เป็นหนึ่งในงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในสังคมไทย และถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สะท้อนวิถีชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ และความประณีตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เดิมทีการจักสานไม้ไผ่เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนในชนบท ที่ต้องสร้างเครื่องใช้ต่าง ๆ ขึ้นเองจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ หวาย กก หรือใบจาก เพื่อนำมาสานเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น กระจุง ตะกร้า เสื่อ ฝาชี กระจาด และข้องใส่ปลา เป็นต้น งานจักสานจึงเริ่มต้นจากของใช้ในชีวิตประจำวันก่อนจะพัฒนาเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีความสวยงามและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ของไทยมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค ทั้งด้านรูปแบบ ลวดลาย และวัสดุ เช่น

- **ภาคเหนือ** นิยมจักสานไม้ไผ่เป็นตะกร้า กระจุง หรือเครื่องตกแต่งบ้าน
- **ภาคอีสาน** มีการสานเสื่อจากต้นกกและเครื่องมือจับปลา
- **ภาคกลาง** มักสานภาชนะจากใบจากและหวาย
- **ภาคใต้** นิยมสานกระจุดและเตยปาหนันเป็นของใช้และของที่ระลึก

ในปัจจุบัน การจักสานไม้ไผ่ไม่เพียงเป็นงานหัตถกรรมเพื่อใช้สอยเท่านั้น แต่ยังได้รับการพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ เช่น ของตกแต่งบ้าน ของฝาก ของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์แฟชั่นต่าง ๆ ช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สะท้อนความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนและความต้องการ ของชุมชน
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางการเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร
๓. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว

จุดหมาย

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจักสานไม้ไผ่
๒. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
๓. มีความตระหนักเห็นคุณค่าความสำคัญของการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๔. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้
๕. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
๖. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น วิชา การจักสานไม้ไผ่

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ

๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
วิชา การจักสานไม้ไผ่ จำนวน ๖ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑.ช่องทางการประกอบอาชีพการขาย วิชา การจักสานไม้ไผ่	๑.๑ บอก ความสำคัญใน การ ประกอบ อาชีพการจักสาน ไม้ไผ่ ๑.๒ บอกความ เป็นไปได้ในการ ประกอบ อาชีพขายการจัก สานไม้ไผ่ได้ ๑.๓ บอกทิศทางการ พัฒนาการประกอบ อาชีพ การจักสานไม้ ไผ่	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการสื่อของ จริงเพื่อนำข้อมูลมา วิเคราะห์และใช้ในการ ประกอบอาชีพที่มีความ เป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะ สามารถเลือกประกอบ อาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูล ต่าง ๆ ๑.๓ กำหนดทิศทางการ พัฒนาการประกอบอาชีพ โดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้ตาม บริบทชุมชน	๓๐ นาที	
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการจักสานไม้ไผ่	๒.๑ บอกความเป็นมาของ การจักสานไม้ไผ่ ๒.๒ มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ การเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ ๒.๓ บอกขั้นตอน การจักสานไม้ไผ่ ๒.๔ บอกขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์ การจักสานไม้ไผ่ได้	๒.๑ ความเป็นมา ของการการจักสาน ไม้ไผ่๒.๒ ความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับการ เลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ๒.๓ ขั้นตอนการจัก สานไม้ไผ่ ๒.๔ ขั้นตอนการ การจักสานไม้ไผ่	๒.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารเกี่ยวกับความ เป็นมาของการทำ ๒.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เอกสารเกี่ยวกับการเลือก ซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	๓๐ นาที	๓๐ นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				<p>๒.๓ จัดให้ผู้เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์พร้อม ขั้นตอนวิธีการขั้นตอนการ จักสานไม้ไผ่ และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๒.๔ จัดให้ผู้เรียนรู้จักวัสดุ อุปกรณ์พร้อมขั้นตอน วิธีการทำบรรจุภัณฑ์ การจักสานไม้ไผ่</p>		๔ ชั่วโมง
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	<p>๓.๑ สามารถคำนวณ ต้นทุนกำไร ในการ ประกอบอาชีพได้</p> <p>๓.๒ เข้าใจเทคนิค การขายสินค้า ออนไลน์</p> <p>๓.๓ สามารถการ ถ่ายภาพเพื่อ ประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์ได้</p> <p>๓.๔ สามารถสร้างมูลค่า สินค้า บนอินเทอร์เน็ต ได้</p> <p>๓.๕ สามารถ นำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อลด รายจ่าย/เพิ่ม รายได้ตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง</p>	<p>๓.๑ การคำนวณ ต้นทุนกำไร ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓.๒ เทคนิคการขาย สินค้า ออนไลน์</p> <p>๓.๓ การถ่ายภาพ เพื่อ ประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์</p> <p>๓.๔ การสร้างมูลค่า สินค้าบนอินเทอร์เน็ต</p> <p>๓.๕ การนำความรู้ไป ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/ เพิ่ม รายได้ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ จัดให้ผู้เรียน ดำเนินการ คิดต้นทุน การผลิต การกำหนดราคา ขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๓.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษา เทคนิคการขายสินค้า ออนไลน์และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๓ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ ถ่ายภาพเพื่อ ประชาสัมพันธ์ สินค้า ออนไลน์และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๔ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ สร้างมูลค่าสินค้าบน อินเทอร์เน็ต และฝึกปฏิบัติ</p> <p>๓.๕ จัดให้ผู้เรียนศึกษาการ นำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อลด รายจ่าย/เพิ่มรายได้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง</p>	๓๐ นาที	

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ , เอกสาร , ใบความรู้
๒. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา
๓. สื่อแหล่งเรียนรู้ / สถานประกอบการ
๔. สื่ออินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

- แบบประเมินความพึงพอใจ
- สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ
- การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีชิ้นงานจากการฝึกปฏิบัติ

หมายเหตุ: สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม